

Težave, ki se lahko pojavljajo med procesom kompostiranja

TEŽAVA	VZROK	ODPRAVLJANJE TEŽAVE
V kompostu se zaznava neprijeten vonj.	V kompostu ni dovolj kisika, nezadostno prezračevanje.	Pretrsite kompost brez zbijanja materiala.
Kompostni kup je topel, vlažen pa samo v sredini.	Kompostni kup je premajhen.	Povečajte kompostni kup z dodajanjem materiala.
Kompostni kup je v sredici suh.	Pomanjkanje vode.	Polijte kompostni kup z mlačno vodo (nikakor mrzlo).
Kompostni kup je vlažen, vendar hladen.	Pomanjkanje dušika.	Dodajte material bogat z dušikom (sveže pokošena trava ipd.).
Kompostni kup se ne zagreje.	Premajhen kompostni kup se hitro ohladi.	Dodajte organski material. Če to ni možno se lahko kompostni kup tudi prekrije, vendar je potrebno paziti na dotok zraka.
Procesi razgradnje se ne odvijajo.	Mikroorganizmi nimajo ugodnih pogojev za delo. Preveč je lesnega ali zelenega materiala.	Dodajte material, ki manjka. Deleži lesnega, zelenega in vlažnega materiala morajo biti enaki. Zalijte kompostni kup, če je presuh ali ga raztrsite in prezračite, če manjka zraka.
Zbirajo se nezaželeni insekti.	Med fermentacijo sadja se razvijajo vonjave, ki privabljajo insekte.	Vonjave se lahko nevtralizirajo, če kompostni kup potresete s kamnitim prahom, tankim slojem zemlje ali zrelim kompostom

Uporaba zrelega komposta

Zrel kompost lahko uporabimo za:

- Zelenjavni vrt: po površini potresemo 1/2 kg/m² komposta na leto.
- Drevesa, grmovnice: potresemo ga okoli dreves in grmovja, največ 1/2 kg/m² na leto.
- Trato: potresemo največ 1/2 kg/m² na leto.
- Sadike dreves, grmovnic: kompost pomešamo med sadilno zemljo v razmerju 1 : 15.
- Izboljšavo tal: vsake 2-3 leta dodajte 1 kg/m² komposta.
- Lončnice: kompost pomešamo z zemljo v razmerju 1 : 15.

Saubermacher
Slovenija
za življenja vredno okolje

Saubermacher Slovenija d.o.o.
Ul. Matije Gubca 2, 9000 Murska Sobota
Tel.: 02/620 23 00, Fax: 02/620 23 19

PE Lenart, Sp. Porčič 4/a, 2230 Lenart

www.saubermacher.si

NAVODILA ZA Kompostiranje na lastnem vrtu

Kaj je kompost?

Kompost je delno razgrajena, grudasta oblika organske materije. Je temno rjave do črne barve in ima prijeten vonj po zemlji. Pridobiva se z encimsko razgradnjo rastlinskega materiala. Encime proizvedejo mikroorganizmi enako kot v naravnih ekosistemih (glivice, bakterije ...).

Uporaba komposta je vsestransko koristna

- Najpomembnejša vloga komposta je bogatenje zemljišča z materialom, ki predstavlja hrano za žive organizme v zemljišču ter poveča njegovo kvaliteto in stabilnost. Stabilnost zemljišča pomeni večjo odpornost proti eroziji prsti in večjo kapaciteto za zadrževanje vlage, ne nazadnje pa tudi odpornost proti zbijanju prsti, s čimer ostaja prst vlažna in rahla.
- Hranljivost komposta je odvisna od začetnega (sestavnega) materiala. Bolj ko je sestava začetnega materiala raznovrstna, bolj je kompost bogat s hranili.

Katere organske odpadke lahko kompostiramo?

Na kompost lahko odlagamo:

- Vrtne in kuhinjske odpadke (sveže in posušene ostanke zelenjave in sadja, jajčne lupine, kavno usedlino, čajne filter vrečke ...). Kuhanih kuhinjskih odpadkov ni priporočljivo uporabljati, ker lahko pri razkrajanju nastajajo patogeni mikrobi in bakterije, vonj pa lahko privlači živali.
- Ostanke plevela, ki še ni cvetel, uvelo cvetje, zdravilne rastline (razen pelina, ki z vonjem odganja deževnike).
- Slamo, praprot in steljo, saj izboljšajo mineralno sestavo in pomagajo pri razvijanju toplote, potrebne za razkroj. Primerna je tudi trava, pokošena pred cvetenjem, in vlažno listje, ki ga po kompostu razgrnemo v tankem sloju.
- Papir in karton, če ne vsebujeta svinčenih in umetnih barv. Razrežemo ju na koščke in ju dodajamo v majhnih količinah.
- Lesni pepel, ker obogati kompost s kalijem in ima insekticidni učinek.
- Ostanke obrezanega drevja in okrasnega grmovja, ki pa morajo biti razrezani (še bolje jih je uporabiti za drenažni sloj).
- Kokošje perje, ki kompost obogati s fosforjem. Primerna sta tudi kokošji in zajčji gnoj.
- Šoto, a le v manjših količinah. Zmleta roževina se dodaja zrelemu kompostu.
- Žagovino, ki se prav tako dodaja v majhnih količinah, premešana z zemljo.
- Veje in iglice iglavcev, listje in veje breze (razkrajajo se počasi).
- Staro zemljo lončnic.

Katerih odpadkov NE kompostiramo?

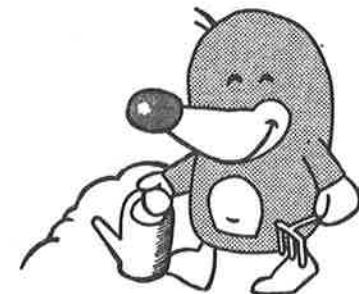
Na kompost ne odlagamo:

- materialov, ki se ne razkrajajo naravno: umetnih mas, gume, stekla, porcelana, kovin, barv, lakov, olja, betona, cementa, peska ...
- bolnih rastlin in rastlin, ki so jih napadli škodljivci
- olupkov banan, pomaranč, limon in cvetja iz cvetličarn
- človeških, mačjih in pasjih iztrebkov, kosti
- detergentov vseh vrst
- razcvetelega plevela
- zdravil in ostankov umetnih gnojil ter pesticidov
- plen

Kako kompostiramo?

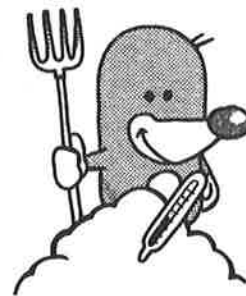
Zbiranje in postavljanje

V kompostniku lahko odlagamo razne biorazgradljive odpadke iz kuhinje in z vrta (glej seznam). Preden odložimo odpadke na kompostni kup, pripravimo primerno dno. Na dnu kompostnega kupa položimo grob material iz drobno nasekljanih vej in vejic grmovja, dreves ali slame, ki bo omogočal odtekanje odvečne vode in prezračevanje. Tj. drenažni sloj in je običajno visok 10-20 centimeter. Ko se nabere dovolj raznovrstnih kuhinjskih in vrtnih odpadkov, jih odložimo na kompostni kup. Če je sestava materiala premokra, primešamo nekaj strukturnega materiala (slamo, listje), če je presuha, kompost poškopimo z vodo.

Pokrivanje

Da bi kompostni kup obvarovali pred ekstremnimi vremenskimi pojavi (obilno, dolgotrajno deževje, močan veter), priporočamo pokrivanje s folijo ali primerno kopreno, ki odvaja voda in prepušča zrak.

Preobračanje

Pri procesu razgradnje materiala v kompostnem kupu raste temperatura. Ko se kup ohladi in se material sesede, je čas za preobračanje z vilami ali s podobnim orodjem, s katerim boste premešali, zrahljali, prezračili kompostni material. Proces vedno znova ponavljamo, naslednje leto pa na dnu kupa pridelamo zrel kompost.